

Anna M. Freixes i Badia

Dins la boira

Lleida, Pagès editors, 2014

Llegir i ressenyar *a posteriori* el llibre d'Anna M. Freixes, *Dins la boira*, ha estat una experiència gratificant. Aquest és un llibre de sensacions, una obra introspectiva i pausada, redactada de forma elegant entre l'assaig i la novel·la. L'autora de Mollerussa ens presenta un llibre on reflexiona, de forma oberta i sense prejudicis, sobre la fina línia que separa la felicitat i la depressió de la societat actual. Per començar a ressenyar aquest llibre, les meves reflexions postlectura i l'assimilació ràpida de la història es van centrar en l'art d'escriure de l'autora, un estil delicat i profund que ens regala una lectura agradable i tranquil·la de la veterana escriptora mollerussenca. Anna M. Freixes sap relatar, amb molta elegància, els sentiments íntims i personals d'una etapa important de la vida de la Carla, personatge principal i protagonista de la novel·la. Una dona ponentina que decideix fugir de la Barcelona i la soledat que la turmenta, i passa uns dies allunyada en un balneari, al sud de França.

Seguint amb l'exercici de posar èmfasi a les meves reflexions postlectura, la següent cosa que em va venir al cap va ser: si hagués de definir amb un titular l'obra que tinc entre mans, aquest seria: "Oda a la solitud". Un qualificatiu curt i concís que, en poques paraules, fa justícia al llibre de la senyora Freixes. *Dins la boira* és una història melancòlica, una narració íntima i personalista; a més d'una clatellada al pessimisme de la nostra societat i una crida a continuar endavant. Un viatge on de forma inesperada l'autora arrossega el lector, que, sense que se'n adoni, n'assumeix la història i les seves reflexions. La Carla, personatge principal, juntament amb el seu diari, esdevenen el fil conductor de l'obra dins una novel·la trista, però gens feixuga. Es tracta d'una història pessimista, però escrita de tal manera que

fa que sigui agradable de llegir. El llibre és menut i àgil, cosa que et permet acabar-lo en una tarda o un matí de diumenge. Els capítols, curts i escrits amb clarividència, introdueixen el lector dins l'ambient de l'obra i li desperten una forta curiositat per continuar llegint i coneixent com evoluciona l'estat anímic de la Carla.

Tot i que l'escriptora situa la Carla vivint a Barcelona, la protagonista s'identifica ben aviat com a ponentina i, durant tot el llibre, situa en l'eix central de la novel·la la metàfora de la boira. Un recurs literari que, a més de ser autòcton de les nostres terres, serveix a l'autora per a fer una picada d'ull a la seva terra i a la gent de Ponent, que, si és possible, ens podem atribuir una comprensió més gran del simbolisme que aquest fenomen representa. La nostra boira, aquells dies que tant ens angoixen i que tant ens agraden, es materialitzen a la vida de la Carla. La metàfora es concreta en la profunda depressió i la força que la protagonista creu en les seves conviccions per sortir-se'n i tirar endavant. La mort d'un fill i la fi del matrimoni dóna el tret de sortida a una lectura on l'escriptora transmet, al llarg de la novel·la, un profund sentiment de tristesa, que el lector amb pocs segons se'l fa seu.

El llibre comença amb la protagonista, sola, meditant davant la finestra i amb la mirada perduda a l'exterior mentre plou. Sí que és cert que l'escriptora introdueix un cliché, però al llibre que tenim entre mans esdevé un recurs literari molt ben trobat. L'autora ens presenta la protagonista i coneixem una noia intel·ligent, atractiva i independent; una persona culta i decidida, però extremadament fràgil, trista i perduda al mateix temps.

Són tres els personatges centrals que estructuraven aquesta novel·la: la Carla, el seu diari, a través del qual plasma els seus pensaments, i en Gerard. Tot i l'aparició de la seva amiga Anna, al final del llibre, i les converses que manté amb figures literàries en els moments més íntims, la protagonista tan sols inte-

ractua amb el que ella escriu i amb el seu amic Gerard, personatge aprofitat per l'escriptora per a fer fluir els pensaments filosòfics i literaris que trobem al llarg del llibre.

A més de les sensacions i pensaments de solitud que turmenten la Carla, l'Anna M. Freixes introdueix, durant el viatge de la protagonista, una citació constant de les principals figures literàries i filosòfiques, a més de tot un seguit de preocupacions socials, polítiques i econòmiques; temes que giren entorn de les diferents reivindicacions, crítiques i arguments racionals que tant la Carla com el Gerard comparteixen i discrepen durant les seves trobades.

Una de les primeres aproximacions a la temàtica social la trobem al principi del llibre, en el capítol on es parla del Fòrum de les Cultures de Barcelona. Aquell projecte, inaugurat l'any 2004 i que pretenia ser uns jocs olímpics de la cultura, va comptar amb la representació i les respectives ponències de figures com: Mikhaïl Gorbatxov o Felipe González, entre molts altres. Un punt de trobada, de les elits culturals mundials, que havia de debatre i aportar solucions a les diferents problemàtiques mundials. S'hi van discutir temes, llavors candents, com eradicar la pobresa al món i aconseguir assolir els objectius del mil·lenni, marcats per a l'any 2015. El Fòrum es va plantar a Barcelona i els catalans, vanitoses i xovinistes com pocs pobles al món, vam veure com el resultat esdevenia un fracàs absolut i una mera maniobra d'especulació urbanística. L'autora, si més no, alleugereix la crítica especulativa del projecte i es queda amb l'aspecte més cultural del Fòrum, el qual enllaça amb l'amor que la Carla sent cap a la filosofia, la cultura i la literatura.

Anna M. Freixes, podríem dir que en la majoria dels capítols, o més ben dit, en les diferents situacions en què es troba la Carla, introdueix les reflexions del pensament clàssic i ens obsequia amb un petit assaig de filosofia contemporània, que es va repetint al llarg del llibre. Reflexions filosòfiques que l'escriptora sap camuflar entre la història de la Carla, l'amor pel Gerard i el sentiment de solitud de la protagonista. De Kafka, Nietzsche i Oscar Wilde, fins a autors menys mediàtics com Erich Fromm o Julien Green, el personatge de la Carla reflexiona sobre les seves obres i hi troba respostes sobre com ha d'afrontar les diferents situacions que se li presenten. Per damunt de tot, ressalta la figura literària de Josep Pla, personatge que captiva la protagonista, pel qual proclama un

amor incondicional i acaba adquirint protagonisme com un dels personatges secundaris de l'obra. Pla i la literatura catalana uneixen intel·lectualment la Carla amb el Gerard. L'art, l'amor i la literatura es barregen en les trobades, cada cop més habituals entre ells dos, i en fan partícip el lector.

A través del Gerard, l'autora també ens parla de política. El llibre critica les actituds demagògiques i les tàctiques polítiques que utilitzen alguns representants del poble per no moure's de la cadira. Després d'una subtil clatellada a en Duran i Lleida, l'escriptora enllaça l'engany polític amb les virtuts del teatre i, a través de la idea que en Gerard té de la política, l'autora estableix paral·lelismes de com el teatre enganya de forma consentida l'espectador. Similituds i comparacions que Anna M. Freixes aclareix que cal separar, ja que, si més no, a diferència dels ateneus o casals populars, el teatre de la política acostuma a ser brut, corrupte i nefast per la societat.

Quan acabes el llibre t'envaeix un sentiment agredolç, agre per la història acabada, i de forma paral·lela, la satisfacció per haver invertit de forma adequada el temps de lectura. El llibre és altament recomanable, tot i que a voltes, tanta delicadesa i sensibilitat dulcifica, a opinió personal, la història que se'ns narra. Val la pena llegir l'obra d'Anna M. Freixes, una escriptora veterana que, amb molts anys d'experiència a les espatlles, deixa per al llegat literari de la ciutat una obra sensible, tendra i romàntica, que simplement no deixarà indiferent ningú. El que fa que aquest sigui un bon llibre i l'autora una bona escriptora ho remarca l'autocrítica que ella mateixa fa de forma constant al llarg de l'obra. El diari que escriu la Carla és el llibre en si, i l'autora repeteix la idea que aquest diari no serà mai llegit per ningú i que simplement escriu com a element d'autoajuda per fugir de la solitud: "Tanta filosofia barata en un diari íntim que mai per mai serà llegit per altri que no siguin els meus ulls". Aquest és un llibre nostre, un llibre de Mollerussa que hauria de ser llegit per la gent de la comarca i les terres que gaudim i patim un fenomen tant nostrat com la boira. No sabem quina part autobiogràfica hi ha i quina no, però gràcies, Anna M., per l'art que saps transmetre als teus lectors que, de ben segur, sabran entendre la boira del teu llibre.

Daniel ALTISENT CARULLA
Universitat de Lleida